

Aalborg Universitet

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Sustenabilitatea Proiectelor Finantate de UE: Cazul Proiectului EUniAM

Bugaian, Larisa; Cotelnic, Ala ; Niculita, Angela ; Pojar, Daniela ; Todos, Petru ; Turcan, Romeo V.

Published in:
TIMPUL

Publication date:
2017

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):

Bugaian, L., Cotelnic, A., Niculita, A., Pojar, D., Todos, P., & Turcan, R. V. (2017). Sustenabilitatea Proiectelor Finantate de UE: Cazul Proiectului EUniAM. *TIMPUL*, (21). <https://www.timpul.md/articol/proiectul-euniam-este-apreciat-i-recunoscut-de-catre-experii-internaionali-110255.html>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- ? Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- ? You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- ? You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Timpul.md - E timpul sa stii! Unicul cotidian national!

Proiectul EUniAM este apreciat și recunoscut de către experții internaționali

publicat în **Educație** pe 2 Iunie 2017, 07:10

Acum un an, TIMPUL scria că profesorul Romeo V. Țurcan de la Universitatea din Aalborg, Danemarca, împreună cu un grup de specialiști din țara noastră și din UE, au elaborat proiectul Consolidarea Autonomiei Universitare în Moldova (EUniAM), care prevede consolidarea autonomiei universitare în RM. Deși documentul a fost propus Ministerului Educației în 2015, timp de doi ani se crea impresia că această reformă nu-i prea interesa pe responsabilii de la noi.

Proiectul EUniAM a costat peste un milion de euro și a fost finanțat de UE, prin programul Tempus. Romeo V. Țurcan, care a aplicat la acest concurs, împreună cu prorectorul Universității Tehnice din RM, Larisa Bugaian, spunea că a ales un subiect riscant, înțelegând că obiectivele pe care le propune sunt foarte ambițioase, însă pot avea un impact decisiv pentru salvarea învățământului din țara noastră. Astfel, Țurcan a format o echipă din reprezentanți ai mai multor universități din RM, care timp de trei ani (2012-2015) a studiat situația de la noi, în comparație cu reformele realizate în învățământul superior din Danemarca, Suedia, Lituania și alte state. Și, în cele din urmă, a elaborat un raport cu propuneri legislative privind modernizarea acestui sector. Inițial, unii rectori aduceau cele mai dure critici la adresa autorilor proiectului, din cauza că aceștia propuneau comasarea instituțiilor de învățământ superior, din 20 în 6, pornind de la numărul insuficient de studenți, precum și transferarea institutelor de cercetare ale Academiei de Științe către universități.

Recent, însă, doi experți internaționali din România, invitați de Ministerul Educației pentru a elabora o formulă de finanțare a instituțiilor de învățământ superior de la noi, au acceptat formula propusă în cadrul EUniAM. Cu această ocazie, publicăm un articol la subiectul respectiv, semnat de către autorii proiectului, care se dau cu părerea despre motivele din care implementarea EUniAM a întârziat, dar și despre metodele prin care proiectul ar putea aduce beneficii reale învățământului superior național.

Tot recent, un alt proiect al aceluiași autori, care propune învățământul axat pe student, a fost implementat în șase universități din RM: Academia de Studii Economice, Universitatea de Stat, Universitatea de Medicină, Universitatea Tehnică, Universitatea din Bălți, Universitatea din Cahul. Studenții acestor instituții pot beneficia de instruire la nivel internațional, prin metode centrate pe student. Mai bine zis, metodele de predare vor fi modificate, astfel încât nu profesorul, ci studentul să propună problemele practice, care ulterior vor fi soluționate împreună cu cadrele didactice. Programul este o premieră pentru învățământul din țara noastră și va începe din următorul an universitar.

Sustenabilitatea proiectelor finanțate de UE: Cazul proiectului EUniAM

Asigurarea sustenabilității proiectelor cu finanțare europeană în învățământul din R. Moldova reprezintă o provocare majoră nu doar pentru donatorii internaționali, precum EACEA (Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură), ci, firește, și pentru instituțiile și organizațiile care beneficiază de finanțări din fonduri europene. Evident că întotdeauna este nevoie de o perioadă de timp, pentru ca efectele unor asemenea proiecte să se materializeze. Există o serie de factori care influențează durata acestei perioade de timp, precum ar fi, de exemplu: elaborarea necorespunzătoare a finalităților, o implementare slabă a rezultatelor, rezistența la schimbările care se fac, ciclul de luare a deciziilor, sabotarea adoptării rezultatelor de către anumite ministere și inerție în dezvoltarea capacităților instituționale și organizaționale. Alți factori care ar putea împiedica eforturile de sustenabilitate au ieșit în relief în perioada de implementare și sustenabilitate a proiectului EUniAM. Acest lucru a devenit mai clar în 2017, adică peste doi ani după finalizarea proiectului EUniAM.

Astfel, la începutul anului 2017, Ministerul Educației al R. Moldova a invitat doi experți internaționali din România în vederea elaborării unei formule de finanțare a învățământului superior. Câteva luni mai târziu, la sfârșitul lunii aprilie, cei doi experți și-au prezentat concluziile și, implicit, au propus o formulă de finanțare. La nivel tehnic, formula respectivă a fost inspirată din propunerile proiectului EUniAM, care au fost prezentate ministerului în 2015. Experții internaționali au apreciat pozitiv formula propusă de proiectul EUniAM și au recunoscut-o drept una reușită.

Menționăm că, în luna mai a anului 2015, autorii proiectului EUniAM și-au prezentat rezultatele Ministerului Educației și celorlalți reprezentanți din domeniul învățământului superior, înglobate într-un raport cu titlul „Restructurarea, raționalizarea și modernizarea sectorului învățământului superior din Republica Moldova: proiecte de propuneri legislative”. În afara unei formule de finanțare a învățământului superior, bazată pe indicatori de performanță în activitatea de predare și cercetare, acest document identifică obiectivele propunerilor legislative; analizează riscurile și provocările cu care se confruntă sectorul învățământului superior în R. Moldova atât astăzi, cât și în următorii 10-15 ani; identifică principiile de bază pe care se vor întemeia procesele de raționalizare a învățământului superior; propune o nouă structură pentru sectorul învățământului superior; oferă exemplul unui proces de raționalizare, inclusiv prezintă o foaie de parcurs; specifică prerogativele și responsabilitățile universităților; sugerează o separare distinctă între guvernare și management și conturează un nou Cadru Național al Calificărilor.

După terminarea proiectului EUniAM, echipa de experți naționali – autorii acestui articol și ai propunerii legislative vizate - a devenit un organism consultativ formal pentru Consiliul Rectorilor în scopul asigurării sustenabilității cooperării și consultărilor cu Ministerul Educației, Ministerul Finanțelor și alte părți interesate ale sectorului învățământului superior.

În perioada 2015-2017, Ministerul Educației a încercat permanent să identifice o formulă de finanțare a învățământului superior, în ciuda faptului că experții naționali ai proiectului au venit și cu asemenea propuneri. Acest lucru sugerează că am avut cel puțin două carențe sistemice la nivel instituțional. În primul rând, se pare că există o lipsă de încredere din partea instituțiilor statului față de activitatea experților naționali. În al doilea rând, se pare că avem o capacitate slabă de absorbție, de asimilare și de aplicare a cunoștințelor noi.

În vederea înlăturării acestor carențe, părțile implicate în procesul de sustenabilitate a proiectelor europene ar trebui să se angajeze mai eficient în comunicări bilaterale, organizând în mod regulat ateliere de lucru, seminare cu servitorii publici de toate nivelurile, inclusiv miniștri, viceministri și șefi de departamente. Pentru a asigura durabilitatea proiectelor structural, precum este și proiectul EUniAM, este esențial ca echipele formate în baza proiectului să fie afiliate ministerelor și instituțiilor respective de stat în calitate de organe consultative. Această relație ar trebui să devină unul din criteriile de evaluare a proiectelor finanțate de UE, demonstrându-se astfel angajamentul pentru dezvoltare a instituțiilor guvernamentale nu numai în cadrul proiectului, ci și în afara acestuia.

Pentru informații suplimentare despre proiectul EUniAM, consultați site-ul: www.euniam.aau.dk.
Propunerile legislative propuse de proiectul EUniAM pot fi consultate la: <http://www.euniam.aau.dk/work-packages/wp4/wp4-deliverables/>
Persoană de contact: Romeo V. Turcan, rvt@business.aau.dk

Larisa Bugaian, Ala Cotelnic, Angela Niculita, Daniela Pojar, Petru Todos, Romeo V. Turcan